БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 113 (1633)
8 ИЮНЬ ЧОРШАНБА 1960 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистонда музика таълимини янада яхшилаш ва музика санъатини ривожлантириш чоралари тўғрисида

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети «Ўзбекистонда музика таълимини янада яхшилаш ва музика санъатини ривожлантириш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети қарорида таъкидлаб ўтилишича, сўнгги йилларда республикада музика таълими ва музика санъати янада ривожланди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доимий ғамхўрлиги туфайли, етакчи рус композиторларининг, мамлакатимиздаги қардош халқлар музика санъати арбобларининг ёрдами туфайли Ўзбекистонда композитор ва ижрочилардан иборат миллий кадрлар етишиб чиқди, халққа манзур бўлган оригинал музика асарлари яратилди. Музикашунослик ва музика танқидчилиги соҳасида айрим ютуқларга эришилди.

Совет ҳокимияти йилларида республикада музика таълими ривож топди, қатор музика ўқув юртлари, шу жумладан, Тошкент давлат консерваторияси ташкил этилди. Сўнгги вақт ичида консерваторияни битириб чиқаётган мутахассислар кўпайди, 5 музика билим юртида мингдан кўпроқ, 40 музика мактабида 7647 ўқувчи таълим олмоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети айни бир вақтда шуни таъкидлайдики республикада музика санъатининг тараққиёти ҳозирги пайтда ҳаётнинг ўсиб бораётган талабларидан анча орқада қолмоқда.

Музика таълими соҳасида жиддий камчиликлар бор. Бу нарса музика санъатининг кенг тараққий этишига ва музика маданиятининг ривожланишига маълум даражада халақит бермоқда.

Умумтаълим мактабларининг кўпгина бошланғич синфларида ашула дарсини етарли тайёргарлиги бўлмаган ўқитувчилар олиб бормоқда, музика билими ўрганилмаётир, ашула дарсларини ўқитиш программаси бажарилмаётир. Овоз ва тинглаш органларини ривожлантириш учун зарур бўлган вокал машқлари ўтказилмаган, шунингдек қўшиқ нотасиз, музика жўр бўлмаган ҳолда ўрганилмоқда. Кўпгина интернат-мактабларда, болалар уйи ҳамда болалар боқчаларида музика таълими ёмон йўлга қўйилган.

Умумтаълим мактаблари ва етти йиллик мактабларда музика дарсларига оид зарур бўлган қўлланмалар йўқ. Бу мактабларда музика асбоблари жуда оз.

Етти йиллик музика мактаблари шаҳарларда бўлиб, уларга музика билими олмоқчи бўлган болаларнинг жуда оз қисмигина жалб этилган. Тошкент Давлат консерваторияси (ўртоқ Ашрафий) ташкил топгандан буён ўтган йиллар мобайнида композиторлар, музикашунослар, педагоглар, дирижёр ва ижрочи музикачиларни оз тайёрлади.

Музика билим юртларининг тармоғи ва контингенти етарли эмас, Улар мактабларга жуда оз ўқитувчи етказиб бермоқда; билим юртларини тамомлаганларнинг кўплари ўз мутахассислиги юзасидан етарли тайёргарликка эга эмас.

Республика педагогика билим юртлари бошланғич мактабларга ва болалар боқчаларига ашула дарсини малакали олиб борадиган, ўқувчиларга ҳамда мактаб ёшигача бўлган болаларга музика маданияти юзасидан оддий кўникмалар беришга қодир бўлган ўқитувчи ва тарбиячилар тайёрлаб беришни таъминлай олмаётир.

Педагогика институтлари ва университетлар ўқувчиларга музика таълимини бериш методикаси бўйича бўлажак ўқитувчиларга керакли тайёргарлик бермаётир.

Консерватория, музика ва педагогика билим юртларига кўп ҳолларда танланган касб учун зарур қобилияти бўлмаган кишилар қабул қилинмоқда.

Ўзбекистоннинг кўпгина композиторлари халқ ҳаёти билан етарли боғланмаганлар, улар ўз ишларида халқ музика ижодиётини чуқур ўрганмайдилар ва ўз фаолиятларида ундан фойдаланмайдилар, улар бадиий юксак музика асарларини — опера, кантата, симфония ва бошқа формалардаги асарларни — коммунистик жамият қурувчилари бўлган замондошларимизнинг маънавий бойликларини тўла очиб берадиган асарларни ҳали яратганларича йўқ.

Замонанинг актуал темалари музикали драма ва комедияда ҳамон ўзига муносиб даражада акс этмай келаётир. Халқ чолғу асбоблари оркестрлари, симфоник оркестр, хор капелласи, ашула ва рақс ансамбллари, ҳаваскор музика коллективларининг репертуари янги асарлар ҳисобига суст боймоқда.

Оммавий қўшиқлар, шу жумладан хор асарлари яратиш, шунингдек болалар учун қўшиқлар яратиш ишига етарли эътибор берилмаётир; эстрада музикасидек оммавий жанрда асарлар йўқ деса бўлади. Кўпгина қўшиқлар чинакам санъатга хос эмоционаллик ва образлилик хусусиятларидан маҳрум.

Ижодий ташкилот бўлган Ўзбекистон композиторлар союзи суст ишламоқда. У композиторлар ижодига етарли раҳбарлик қилолмаётир, музика маданияти тараққиётининг туб масалалари билан етарли шуғулланмаётир, музикали театрлар ҳамда концерт ташкилотлари ишига лозим даражада таъсир кўрсатмаётир.

Музика маданиятини, айниқса кўп овозли профессионал музикани пропаганда қилиш иши ҳозирги талаблардан кескин даражада орқада қолмоқда, кенг меҳнаткашлар оммасида юксак эстетик дидни ўстириш иши жуда суст олиб борилаётир.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радиоэшиттириш ва телевидение комитети ўз эшиттиришларида республика музика коллективлари ҳамда театрларнинг ижодий кучларидан етарли фойдаланмаётир. Радио ва телевидение орқали музикали эшиттиришлар жуда оз берилаётир, уларнинг савияси паст даражада.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, унинг маҳаллий органлари Ўзбекистон совет композиторларининг ижодини, рус опера ва симфоник музикасини, бошқа қардош республика композиторларининг асарларини суст пропаганда қилмоқдалар.

Театрлар ўз спектаклларини корхоналарда, колхозларда, совхозларда деярли кўрсатмаётирлар. Ўзбекистон давлат филармониясининг симфоник халқ чолғу асбоблари оркестрлари, ашула ва рақс ансамбли, хор капелласининг ижрочилик маҳоратининг ўсиши жуда суст бормоқда. Ўзбекистон давлат эстрадаси бригадаларининг концерт программаларида замонавий темада ёзилган кўп овозли янги музика асарлари ва қўшиқлар ҳали жуда оз.

Ўзбекистон давлат бадиий адабиёт нашриёти совет композиторларининг асарларини ҳамда музика ҳақидаги оммабоп китобларни кам нашр этмоқда; нашр этилаётган асарларнинг сифати жуда паст. Китоб савдоси билан шуғулланадиган ташкилотлар музика адабиётини суст тарқатмоқдалар.

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Ўзбекистон ССР жамияти ҳам музика маданияти пропагандаси билан етарли шуғулланмаётир. Республика журналлари ва газеталари музика маданиятининг тараққиётига оид энг муҳим масалаларни етарли ёритмаётир.

Республикада бадиий ҳаваскорлик қониқарли даражада ривожланаётир деб бўлмайди. Музика тўгаракларининг кўпчилик қисми одатда кўриклар ўтказилаётгандагина тузилади Тўгаракларнинг репертуари жуда чекланган. Республика халқ ижоди уйи ҳаваскорларнинг тажрибасини умумлаштиришда етарли методик иш олиб бормаётир, тўгаракларга ёрдам берадиган брошюраларни кам чиқармоқда. Санъат усталари бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига кўпинча расмият учунгина оталик қиладилар.

Музикашунослик ҳамда музика танқидчилиги соҳасидаги камчиликлар ҳалигача тугатилгани йўқ, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг санъатшунослик институти ҳозирги замон санъати соҳасида ҳам, ўзбек халқининг бой музика меросини ўрганиш соҳасида ҳам энг муҳим масалаларни қамраб олмаётир. Институт музика тарихи ва назариясига оид фундаментал илмий асарлар яратиш устида қониқарсиз иш олиб бормоқда.

Маданият министрлиги (ўртоқ Муҳамедов), Маориф министрлиги (ўртоқ Қодиров), Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Олий ва ўрта махсус таълим давлат комитети (ўртоқ Саримсоқов) бошланғич, ўрта ва олий мактабларда музика ҳамда ашула дарслари ўқитилишини яхшилаш, меҳнаткашлар ўртасида олиб бориладиган музика таълимини ривожлантириш, халқ орасидан янги талантларни етиштириб чиқариш юзасидан зарур чораларни амалга оширмаётир.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети музика таълимини янада яхшилашга, музика санъатини ривожлантиришга, республика меҳнаткашларининг музика маданиятини оширишга қаратилган тадбирларни белгилаб чиқди.

Қарорда кўрсатиб ўтилишича, Ўзбекистонда музика таълимини янада яхшилаш ва музика санъатини ривожлантириш — партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, маданият, халқ маорифи ходимлари, музика санъати арбоблари олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир.

Ўзбекистоннинг музика санъати улуғ рус халқининг ҳамда Совет Иттифоқидаги бошқа қардош халқларнинг музика санъати билан ҳамоҳанг бўлиб, барча миллий маданиятларга ўз бадиий воситаларининг бутун хилма-хиллиги ва ўзига хослиги билан гуллаб-яшнаши учун имкон берадиган социалистик реализм методи асосида ривожланиши керак; у ўзбек халқи музика меросининг энг яхши традицияларини бундан кейин ҳам такомиллаштириб бориши, шу билан бирга бошқа халқларнинг кўп овозли музикаси эришган ютуқлардан кенг фойдаланиши лозим.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советларига мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маориф системасини янада ривожлантириш тўғрисидаги Қонунга мувофиқ ўқувчи ёшларга музика ва ашула таълими беришни яхшилаш, бунинг учун барча зарур шарт-шароитни яратиб бериш, музика маданиятини кенг ёйишни таъминлаш вазифаси топширилди.

Музика мактаблари тармоғини кенг ривожлантириш, барча умумтаълим мактабларида музика ва ашула дарслари ўқитишни кескин яхшилаш, айниқса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта ва олий музика билими олишни кенгайтириш, йирик формаларда юксак бадиий музика асарлари яратилишига яқин йилларда эришиш; халқ ўртасида музика пропагандасини кенгайтириб юбориш зарур деб топилди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги (ўртоқ Қодиров) зиммасига қуйидагиларни юклади: умумтаълим мактабларининг барча синфларида 1960—1961 ўқув йилидан бошлаб музика дарси, шу жумладан ашула дарси (ҳафтада бир соатдан) киритишни; 1—8 синфларда ҳафталик ўқув дарс соатлари ҳамда 9—11-синфларда факультатив соатлар киритиш; барча мактабларда музика дарслари ўқитишни тубдан яхшилаш юзасидан тадбирлар кўришни;

мактабларнинг барча синфлари учун музика дарсларига оид янги программаларни қайта кўриб чиқишни ва уларни Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги билан биргаликда 1961—1962 ўқув йилига нашр қилиш;

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Янгийўлликларнинг ажойиб ташаббуси

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

Область партия комитети бюроси шуни қайд қилдики, бу йил Янгийўл районининг колхозлари 16100 гектар ерга қисқа муддатда чигит экиб бўлдилар. Ғўзанинг биринчи парвариши 25 майда тугалланди, шундан 14500 гектар ердаги ғўза икки томонлама ишланди. Лекин ҳали колхоз ва совхозларда ғўзанинг ривожланишидаги қолоқлик тўла тугатилмаган. Бу катта ташвиш туғдиради.

Райoннинг механизаторлари, колхозчилар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари рўй берган бу аҳволни ҳисобга олиб июнь ойини мўл ҳосил учун курашда зарбдор ой деб эълон қилишга қарор қилдилар ва бу даврда ғўзанинг ўсиши ва ривожланишидаги қолоқликни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб чиқдилар.

Бу тадбирда ғўза парваришини табақалаштирилган ҳолда ўтказиш кўзда тутилади. Бунда бегона ўтларни йўқотиш, суғоришни сифатли ўтказиш ва қатор ораларини сифатли ишланишини таъминлаш, ҳар гектарда кўчатларнинг тўла сақлаб қолинишига эришишга алоҳида аҳамият берилади.

Райoннинг ҳамма колхозларида ҳосилот кенгашлари тузилган бўлиб, уларнинг зиммасига белгиланган тадбирларнинг бажарилишини контроллик қилиб бориш вазифаси юклатилди.

Район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ғўзанинг ривожини тезлаштириш, яқин бир-икки кун ичида шоналатиб олиш ва 28—30 июнгача ёппасига гуллатиб олишни ўз олдиларига кечиктириб бўлмайдиган вазифа қилиб қўйдилар.

Область партия комитети бюроси Янгийўл район пахтакорларининг ташаббусини маъқуллади ва район партия комитетлари, шаҳар партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари зиммасига Янгийўл район колхозларининг ғўза ривожини тезлаштириш юзасидан белгилаган тадбирларини колхозчилар ва совхоз ишчиларининг умумий мажлисларида муҳокама қилиш ва бу мажлисларда ғўзанинг ривожланишидаги кечикишни тугатиш юзасидан тадбирлар белгилаб чиқиб, бунда ҳар бир бригаданинг конкрет шароитини ҳисобга олиш вазифасини юклади.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси (Руцкий, Солимуҳамедов, Берсуцкий, Азатян ўртоқлар) зиммасига районлар, колхозлар ва совхозларга пахта, маккажўхори ва бошқа экинлар парваришини ташкил этишда амалий ёрдам бериш учун қишлоқ хўжалик мутахассисларини юбориш вазифаси топширилди.

Янгийўл район колхозларининг 1960 йилнинг июнь ойида ғўза парваришини ўтказиш юзасидан белгилаган

ТАДБИРЛАРИ

Янгийўл районининг колхозлари об-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамасдан ғўзанинг биринчи цикл парваришини 25 майда тугалладилар. Бу давр ичида далаларда 363 ҳайдов трактори ишлади, 14500 гектар ердаги ғўза икки томонлама парвариш қилинди, ўсимлик биринчи озиқдан чиқарилди ва шунингдек бошқа агротехника тадбирлари амалга оширилди. Бироқ ҳали ҳам ғўзанинг ривожланишидаги қолоқлик тўла тугатилгани йўқ.

30 майга қадар 500 гектар ердаги ғўза 3—4 тадан барг чиқарган эди, 9600 гектар ердаги ғўза 2—3 тадан барг чиқарган бўлса, 1500 гектар ердаги дўл ургандан кейин қайта экилган ерларда эса чигит эндигина униб чиқа бошлади. Шунингдек, 600 гектар ердан ортиқ майдондаги ғўза ўтдан тозаланмаган.

Бу аҳвол район меҳнаткашлари ўртасида ҳосилнинг тақдири ва мамлакатга 48 минг тонна пахта топшириш юзасидан олинган мажбуриятни бажариш соҳасида катта ташвиш туғдиради.

Механизаторлар, колхозчилар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ана шуни ҳисобга олиб, июнь ойи давомида ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни тугатиш юзасидан қуйидаги тадбирларни белгилаб чиқдилар.

1. Ғўза уяларидаги бегона ўтлар тезда йўқотилади.

2. Ҳамма ерда биринчи вегетацион суғоришни кучайтириб юборилади, бу иш табақалаштирилган ҳолда ернинг шароитига қараб олиб борилади. Паст-баландликдан иборат ҳамда нишоби паст ерларда ғўза ҳар бир эгат бўйлаб суғорилади, ўрта ва қуйи зоналарда эса ғўза эгат ташлаб суғорилади. Бунинг учун энг яхши тажрибали сувчилар ажратилиб суғориш кечасию-кундузи ташкил этилади. Тупроғида нам қочиб қолган ерларда биринчи суғориш ҳамма участкада 10—12 июндан кечиктирилмасдан тугалланади. Суғоришнинг сифатига алоҳида аҳамият берилади.

3. Сувдан тўла фойдаланиш ва ҳайдов агрегатларининг юқори унум билан ишлашига эришиш учун суғориш катта-катта майдонларда бир йўла 5—6 кишидан иборат сувчилар группалари томонидан ўтказилади. **Суғориш билан ғўза қатор ораларини ишлаш бир-бирига мувофиқлаштириб олиб борилади, тупроқнинг қуриб қолишига йўл қўйилмайди.**

4. Июнь ойида ҳамма майдондаги ғўза икки мартадан узунасига ва кўндалангига культивациядан чиқарилади.

5. Биринчи суғоришдан сўнг ўт босган участкаларда узунасига ва кўндалангига культивация ўтказилганида культиваторларга пичоқ ва юмшатгич панжалар ўрнатилиб культивация қилинади, бегона ўтлар йўқ жойларнинг ғўзаси эса культивация вақтида культиваторларнинг юмшатгич органларининг ўзи билан ўтказилади.

Қатор ораси 60 сантиметрлик майдонлардаги ғўзалар қатор ораси 40-44 сантиметр кенгликда, қатор оралари 50 сантиметрдан бўлган ерларда эса 30 сантиметр кенгликда юмшатилади. Пичоқ ерни 6—8 сантиметр чуқурликкача юмшатади, четдаги юмшатғич органлари билан 8—10 сантиметр, ўртадагилари билан эса 12—14 сантиметр чуқурликда юмшатилади.

6. Шоналаш вақтида барча майдондаги ғўза ҳар гектар ерга 150—200 килограммдан аммиак силитраси, 250—300 килограммдан сульфат аммоний, 200 килограммдан суперфосфат солиб озиқлантирилади. Бундан ташқари ҳар гектар ерга минерал ўғит билан аралаштирилиб, тоза қуритилган гўнгдан 300—400 килограммдан солинади.

7. Дўлдан зарарланган ва қайта экилган участкаларда ғўза июнь ойида икки марта озиқлантирилади, бу ўсимликнинг тез кўтарилиб нормал ривожланиши учун шароит вужудга келтиради.

8. Ҳамма колхозларда йўл чеккалари, бурчаклар, суғориш тармоқларининг чеккалари, пахта майдонларининг четларидаги бегона ўтлар дориланади, ҳатто битта-яримта трипс ўргимчаккана, шира тушиб қолган участкаларда ҳам ғўза зараркунандаларига қарши курашга катта эътибор берилади ва уларнинг оммавий ёйилиб кетишига йўл қўйилмайди. Бу соҳада мавжуд трактор аппаратлари ва қишлоқ хўжалик авиациясидан тўла фойдаланилади.

9. Район колхозчилари қишлоқ хўжалик мутахассислари ва механизаторлари **ғўза тупларининг нормал қалинлигини таъминламасдан туриб, пахтадан мўл ҳосил олиб бўлмаслигини тўла тушуниб етадилар.** Шунинг учун ҳам ҳар бир тракторчига акт бўйича ҳар бир участкада қанчадан ўсимлик борлиги кўрсатилиб, белгилаб қўйилади ва улар олдига бу кўчатларни яхши парвариш қилиб, пахтаси тўла пишиб етилгунгача сақлаб қолиш вазифаси юклатилади.

10. Машина терими учун ажратилган ерларда ғўза парваришининг бориши ва агротехника қоидаларига риоя қилинишини таъминлаш текширилади.

11. Бу кўрсатилган тадбирларни бажариш учун далаларда **360 чопиқ трактори, 500 от культиватори ишлайди ва район колхозчиларининг 80—85 проценти дала ишларига сафарбар этилади. 11 минг гектар майдондаги ғўза кетмон ишлатилмасдан парвариш қилинади.**

12. Ғўза парваришини кучайтириш билан бирга маккажўхори, беда, сабзавот ва қовун-тарвуз сингари экинлар парваришини ҳам яхши агротехника тадбирлари асосида ўтказиш таъминланади. Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратилади.

13. 20 июнга қадар давлатга кам деганда 119 тонна пилла сотиш юзасидан олинган социалистик мажбурият бажарилади.

14. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришида банд бўлган тракторчилар ва колхозчиларнинг юқори унумли ишлашини таъминлаш мақсадида **ҳар бир бригада дала шийпонлари бригадалар ва бригадалараро болалар яслилари, боқчалар жиҳозланади, далада иссиқ овқат ташкил этилади.**

Дала шийпонлари радиолаштирилиб, газета ва журналлар билан таъминлаб турилади.

15. Колхозлараро ва бригадалар ўртасида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш мақсадида олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан ўзаро текшириш ўтказилади.

16. Ҳамма колхозларда ишнинг беш кунлик якуни ва ғўзанинг ривожланишидаги кечикишни тугатиш юзасидан бундан буёнги амалга оширилаётган тадбирлар ҳосилот кенгашларининг мажлисларида кўриб чиқилади.

Райoннинг колхозчилари, механизаторлари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари белгиланган бу тадбирларни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш учун бутун куч ва ғайратларини сарф қиладилар. Июнда ғўзанинг ривожланишидаги қолоқлик тугатилади. **Яқин кунлар ичида пахтакорлар барча майдонлардаги ғўзаларни ёппасига шоналатиб олишга эришадилар,** 28—30 июнга бориб эса ғўза ёппасига гулга киради.

Бу тадбир район ҳосилот советининг кенгашида кўрилиб тасдиқланган, колхозчилар, механизаторлар ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг умумий йиғилишида муҳокама қилиниб қабул этилган.

СИЗ ДАВЛАТГА ҚАНЧА ПИЛЛА ТОПШИРДИНГИЗ?

Область районларида пилла тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1960 йил 7 июнгача бўлган МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Планнинг бажарилиши	Бир кунлик ўсиш	Районлар	Планнинг бажарилиши	Бир кунлик ўсиш
Оққўрғон	132,4	14,5	Янгийўл	75,5	23,3
Қуйи Чирчиқ	122,8	13,6	Пискент	75,2	19,9
Бекобод	115,5	8,5	Оржоникидзе	75,4	21,9
Ўрта Чирчиқ	110,7	10,7	Янгиер шаҳри	52,9	12,1
Сирдарё	100,4	28,4	Оҳангарон шаҳри	30,5	10,5
Гулистон	82,8	14,8	Юқори Чирчиқ	28,3	13,4
Чиноз	81,2	29,2	Олмалиқ шаҳри	18,4	6,9
Бўка	80,8	22,8	Бўстонлиқ	17,9	5,6
Калинин	81,5	10,5			

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг илғор бригадалари Ғанишер изидан бориб ҳар гектар ердан 50—60 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилдилар. Область партия комитети бюроси уларнинг бу ташаббусини маъқуллади. Суратда: шу колхознинг донгдор механизаторлари.

В. Салов фотоси.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“
2-БЕТ, 8 ИЮНЬ, 1960 ЙИЛ.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистонда музика таълимини янада яхшилаш ва музика санъатини ривожлантириш чоралари тўғрисида

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг олий ва ўрта махсус таълим давлат комитети ҳамда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги билан биргаликда умумтаълим, музика мактабларининг барча синфлари учун, шунингдек музика билим юртларининг барча курслари учун 3—4 йил ичида музика дарсларига оид дарсликлар тайёрлаш ва нашр қилиш;

Ўзбекистон композиторлар союзи, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Тошкент халқ хўжалиги кенгаши билан биргаликда мактабларда ўқиш процессида фойдаланиш учун махсус граммофон ёзувлари комплектларини тайёрлаш ва уларни 1960 йилдан бошлаб мунтазам чиқариб бориш;

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг олий ва ўрта махсус таълим давлат комитети, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети билан биргаликда 1960—1961 ўқув йилидан бошлаб Тошкент шаҳрининг Чимбой кўчасида қурилаётган интернат-мактаб ҳамда Глиер номли ўн йиллик музика мактаби базасида республика музика интернат-мактабини ташкил қилиш. Янги ташкил қилинган музика интернат-мактабини Тошкент давлат консерваторияси ихтиёрига бериш;

Тошкент область партия комитети ва Тошкент шаҳар партия комитети билан биргаликда истеъдодли болалар учун музика интернат-мактаблари ҳамда йирик интернат-мактаблар ҳузурида музика мактабларининг филиалларини ташкил қилиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш ва ҳал қилиш;

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги билан биргаликда мактаблардаги музика, хор ва рақс тўгараклари, пионерлар уйи ва саройлари ҳамда мактабдан ташқаридаги бошқа муассасалар учун, шунингдек болалар боқчалари учун зарур бўлган қўлланмаларни тайёрлаш ва уларни 1961—1963 йилларда нашр қилиш;

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг олий ва ўрта махсус таълим давлат комитети ва композиторлар союзи билан биргаликда ўқитувчилар учун музикага оид (шу жумладан ашулага оид методик қўлланмаларни тайёрлаш ҳамда уларни 1961—1962 йилларда нашр қилиш; педагогика фанлари илмий-текшириш институти қошида музикага оид программалар, ўқув ва методика қўлланмаларини ишлаб чиқиш билан шуғулланадиган музика сектори ташкил этиш;

1960 йилдан бошлаб республика, область ва шаҳарлардаги ўқитувчиларнинг малакасини ошириш институтлари ҳузурида семинарлар ва курслар очиш йўли билан музика муаллимлари (шу жумладан ашула дарси ўқитувчиларини) ва бошланғич синфларнинг ўқитувчиларига музика дарси методикаси ўқитилсин;

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетлари билан биргаликда йилига бир марта шаҳар, район ва икки йилда бир мартаба болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг область ва республика кўриклари ўтказилсин.

1960—1961 ўқув йилидан бошлаб етти йиллик музика мактабларининг ҳаммасини Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги органлари ихтиёридан Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги органлари қарамоғига ўтказиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Етти йиллик музика мактаблари бир сменалик машғулотларга кўчирилган янги типдаги умумий таълим мактабларининг биноларига жойлаштирилсин; ана шу мактабларга истеъдодли ёшларни кўпроқ жалб қилиш таъминлансин.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги (ўртоқ Муҳаммедовга) Ўзбекистон ССР «Ўрта ва олий мактаб» нашриёти составида музика — педагогика адабиёти редакцияси ташкил этиш топширилди; музика таълими юзасидан дарсликларнинг ва методик адабиётларнинг ўз вақтида нашр этилиши таъминлансин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги олий ва махсус ўрта таълим давлат комитети (ўртоқ Саримсоқов) зиммасига музика таълими ва ўқувчиларни тарбиялаш юзасидан қилинадиган ишларни амалга ошириш учун педагогика билим юртлари, институтлар ва университетларни битириб чиқувчиларни тайёрлашни яхшилаш, бошланғич мактаблар учун ўқитувчилар, шунингдек мактаб-интернатлар ва болалар боқчалари учун тарбиячилар тайёрлайдиган педагогика олий ўқув юртларининг ҳаммасида музика кафедралари (шу жумладан ашула кафедраси) очиш; келгусида музика (шу жумладан ашула) ўқитувчилари учун ҳамма педагогика олий ўқув юртларида факультатив таълим олишни ташкил этиш вазифасини юклади;

Тошкент консерваториясида ва музика билим юртларида мутахассислар тайёрлаш тубдан яхшилансин, 1961—1962 ўқув йилида консерватория ҳузурида ва 1965 йилда эса музика билим юртларининг ҳаммасида кечки ва сиртқи бўлимларнинг очилиши учун сиртқи ва кечки музика таълими кенгайтирилсин;

консерваторияга ва музика билим юртларига кирувчиларни танлаш учун олдиндан мунтазам иш олиб бориб, республика областларидан истеъдодли ёшларни консерватория ва музика билим юртларига қабул қилишга алоҳида эътибор берилсин;

1960—1961 ўқув йилидан бошлаб музика мактабларида ва умумий таълим мактабларида музика ва ашула дарсларини ўқитишга битирувчиларни тайёрлаш мақсадида музика билим юртларининг ўқув планига педагогика циклидаги фанлар киритилсин;

Таълимнинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш чораси кўрилсин. Тошкент консерваторияси ва музика билим юртларининг юқори курсларидаги студентларни ҳамда ўқувчиларни умумий таълим мактабларига ва болалар муассасаларига музикадан (шу жумладан ашуладан) дарс берадиган ўқитувчи сифатида ва бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига раҳбар тарзида практикага юбориш кенг ташкил этилсин;

музика мактабларининг ва билим юртларининг педагоглари учун консерватория ҳузурида семинарлар, шунингдек малака ошириш курслари мунтазам ташкил қилинсин.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Маориф министрлигига, Ўзбекистон композиторлар союзига, ёзувчилар союзига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио эшиттириш ва телевидение комитетига мактаблар ва болалар муассасалари учун яқин йилларда махсус репертуар вужудга келтириш тадбирларини ишлаб чиқиш топширилди.

Қарорда композиторларнинг, республикадаги барча музика санъати арбобларининг асосий вазифаси, Ўзбекистонда музика санъатини тағин ҳам ривожлантиришдаги асосий вазифаси ранг-баранг жанрларда ғоявий жиҳатдан юксак, бадиий жиҳатдан пишиқ музика асарлари, биринчи навбатда ҳозирги замон темасида опера, балет, симфония, хор ва қўшиқлар, кичикроқ оркестрлар учун оммабоп музика, халқ чолғу асбоблари учун оммабоп музика, вокаль ансамбли ва бошқалар учун оммабоп музика яратишдан иборат эканлиги таъкидлаб ўтилган. Ҳозирги замондаги илғор формаларда музика асарлари яратиш республика музика санъатини ривожлантиришнинг негизи бўлиши керак.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон композиторлар ва ёзувчилар союзлари чинакам янги опера, балет, музикали драмалар, комедия ва йирик формадаги бошқа асарларни яратиш уч йиллик планини тасдиқлади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Ўзбекистон композиторлар союзи область марказларида ва йирик шаҳарларда музика лекторийлари вужудга келтириб, ана шу тармоқлар орқали музика пропагандасини тубдан яхшилашлари керак; ўқитувчилар, студентлар, музика билим юртларининг ўқувчилари, композиторлар, музикашунослар ва музика санъатининг бошқа ходимлари ана шу лекторийлар ишига ҳамма жойда жалб қилинсин. Вақти-вақти билан хор коллективларининг кўриклари ўтказиб турилсин. Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига хор жамияти, Узсовпроф ва Ўзбекистон композиторлар союзи билан биргаликда 1961 йилда хор коллективларининг биринчи республика кўригини ўтказишга тайёргарлик кўриш ва бу кўрикни ўтказиш топширилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўзбекистонда музика санъатини янада ривожлантиришда Совет Иттифоқи халқлари музика санъати эришган ютуқларни тарғиб қилишнинг аҳамияти катталигига алоҳида эътибор бериб, қардош республикалар ўртасида тажриба алмашиш учун санъат ҳафталиклари ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ ва бундай ҳафталикларни мунтазам ўтказиб туришнинг аҳамияти катта деб ҳисоблайди.

Тошкент Халқ хўжалиги кенгашига ҳозирги замон музика ижодиётининг энг яхши асарлари, шунингдек ўзбек халқи музика мероси асарлари ёзиб олинган грампластинкаларни кўплаб чиқаришни таклиф этди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига бундан буён область театрлари базасида музикали драма ва драма театрлари ташкил этиш учун область театрларининг фаолиятини яхшилашни топширилди.

Музикали театрларнинг, концерт ташкилотларининг, музика ўқув юртларининг ва бадиий ҳаваскорлик коллективларининг репертуарини кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон ССР Маданият ва Маориф министрликларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Олий ва махсус ўрта таълим давлат комитетига, Узсовпрофга ва Ўзбекистон композиторлар союзига энг яхши музика асарлари учун вақти-вақти билан конкурс ўтказиб туриш топширилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси (ўртоқ Абдуллаев) халқ музика ижодиёти асарларини тўплаш, ўрганиш ва оммалаштириш ишини кенг авж олдириши, ўзбек совет музикаси назарияси ва тарихи ҳамда ўзбек халқи музика мероси юзасидан монографик асарлар вужудга келтиришни санъатшунослик институти илмий-тадқиқот ишлари планига киритиши керак.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио эшиттириш ва телевидение комитети (ўртоқ Иброҳимов) театрлардан ва концерт залларидан концертларни, музика асарларини бевосита олиб эшиттиришни анча кўпайтириши; театрларнинг, концерт ташкилотлари ва улардаги солистларнинг ижодиёти радио ҳамда телевидение орқали кенг оммалаштириши; қардош республикалар музика маданияти эришган ютуқларни яхшироқ тарғиб қилиш учун концерт ва музика эшиттиришларини кўпроқ алмаштириб туриши; ўзбек ва рус тилларида музикали-таълимий эшиттиришларни мунтазам бериб бориш орқали музика санъатини тарғиб қилишнинг кучайтириши, бунда опера, симфония ва камера музикасини оммалаштиришга алоҳида эътибор бериб бундай музикаларни болалар ва ёшлар учун кўпроқ эшиттириши керак.

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Ўзбекистон жамияти (ўртоқ Мўминовга) жаҳон музикаси классикларининг ва Ўзбекистондаги ҳозирги замон композиторларининг ижодиётини, шунингдек қардош республикалардаги музика маданияти эришган ютуқларни ёритадиган бир қанча брошюралар нашр этиш, меҳнаткашлар ўртасида ўзбек музика санъати масалалари юзасидан тез-тез лекциялар ўтказилиб туриш таклиф қилинди.

Республика, область, шаҳар ва район газета ва журналларининг редакциялари Ўзбекистонда музика маданиятининг аҳволини ва унинг ривожлантириш вазифаларини акс эттирадиган материалларни кенг ёритишлари зарур.

Ўзбекистон КП область, шаҳар ва район комитетлари музика санъатини тағин ҳам ривожлантиришга раҳбарликни яхшилашлари, музика ўқув юртларининг ишига яхши эътибор беришлари, ўқиш-тарбия жараёнининг савиясини оширишга эришишлари, театр коллективлари ва концерт ташкилотларининг ижодий фаолиятини активлаштиришлари, кенг меҳнаткашлар ўртасида музика санъати пропагандасини тубдан яхшилашга қаратилган кескин чораларни кўришлари керак.

Шунингдек қарорда қуйидаги масалаларни кўриб чиқиш кўзда тутилади:

Тошкент консерваторияси ҳузурида 40 кишилик ва ўқиш муддати 4 йил бўлган опера — хор бўлими ташкил қилиш, шунингдек 1960—1961 ўқув йилида консерватория ҳузурида область концерт ташкилотлари учун вокалистлар тайёрлайдиган икки йиллик бўлими очиш.

1960—1961 ўқув йилида Тошкентдаги мактаб ёшигача бўлган педагогика билим юрти ҳузурида мактаб ёшидаги болалар муассасалари учун музика раҳбарлари тайёрлаш бўлими очиш;

1961—1965 йиллар мобайнида барча областларнинг марказларида ва йирик саноат шаҳарларида музика билим юртлари ташкил қилиш;

1965 йилда республиканинг барча район ва шаҳарларида музика мактаблари вужудга келтириш учун музика мактаблари шохобчаларини янада кўпайтириш;

барча типдаги мактабларни ва ўқув юртларини, ҳамда шунингдек болалар муассасаларини ўқитувчилар билан тўла таъминлаш учун музика билими бўлган мутахассислар тайёрлашни кучайтириш;

чолғу асбоблари ишлаб чиқаришни ташкил қилиш, бу асбобларни ишлаб чиқариш ва ремонт қилишни кенгайтириш, шу асбоблар билан мактабларни, ўқув юртлари ва болалар муассасаларини таъминлаш;

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио эшиттириш ва телевидение комитети ҳузурида хор коллективи ташкил қилиш;

* * *

Ўзбекистон КП Марказий Комитети партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, Маданият министрлиги, Маориф министрлиги ва уларнинг маҳаллий органлари, ижодий союзлар, республикадаги бадиий соҳада ишловчи барча зиёлилар музика санъатини янада ривожлантириш юзасидан мўлжалланган тадбирларни амалга оширишда фаол ва бевосита қатнашадилар, бу билан меҳнаткашларнинг коммунизм қурилишининг юксак талаблари руҳида эстетик жиҳатдан тарбиялашнинг савиясини оширишга ёрдам берадилар деб ишонадилар.

Бугун Тошкентда Ўзбекистон композиторларининг учинчи съезди очилади

ХАЛҚИМИЗГА МУНОСИБ МУЗИКА АСАРЛАРИ ЯРАТАЙЛИК!

МОҲИР САНЪАТКОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ

Диктор навбатдаги номерни эълон қилгач, халқ чолғу асбоблари оркестри композитор В. Мейеннинг сюитасини бошлаб юборди. Асарнинг кичик кириш қисми қашқар рубоби, сатолар ва биринчи, иккинчи ғижжаклар ижросида бажариладиган асосий куй билан алмашди. Қолган асбоблар эса куйга оҳиста жўр бўлиб турарди. Асар тобора равон ҳамда жозибали ижро этиларди. Дирижёр пультида туриб оркестрни бошқараётган Дони Зокиров ҳам, созандалар ҳам ўз вазифаларини усталик билан бажаришарди.

Шу пайт буларнинг ҳаммасини четдан кузатиб турган Юнус аканинг чеҳраси тағин ҳам ёришиб кетди. Бу муваффақият унга қувонч бахш этарди. Нега ҳам қувонмасин? Телевизор экрани орқали томошабинларга биринчи марта тақдим этилаётган бу сюита ижроси ҳам, оркестровкаси ҳам, қолаверса композиция тузилиши ҳам кўнгилдагидек бўлаяпти-ку, ахир.

Оркестр бу асарни тайёрлаш учун кўп меҳнат сарф қилди. Сюитани оркестрлаш процессида унинг айрим жойларини автор билан ҳамкорликда қайта ишлаб чиқишга тўғри келди.

Композитор В. Мейен Ўзбекистон радиосининг халқ чолғу асбоблари оркестрига бу асарни топширганида у ҳали бу даражада ёзилмаган эди. Дастлаб оркестр бадиий раҳбари Юнус Ражабийнинг ўзи асар нотаси билан танишиб чиқди. Асарда композицион бутунлик ва фикр изчиллиги мавжуд бўлсада, бироқ унда ҳали халқ чолғу асбоблари оркестрининг ўзига хос томонларига тўла риоя қилинмаган эди. Шу туфайли оркестр коллективи композиторга ёрдам бериш мақсадида унга ўзларининг ижодий маслаҳатларини айтдилар.

В. Мейен дўстона айтилган маслаҳатлар асосида ўз асарини қайта оркестрлаштирди. Мана ҳозир бу асарни бутун тамошабинлар завқ билан тинглашмоқдалар.

Халқ чолғу асбоблари оркестри концерт программасини кўздан кечирган киши В. Мейеннинг ўзбек куйлари темасида оркестр учун ёзган сюитаси каби ижодий коллектив репертуаридан мустаҳкам ўрин олган ўнлаб асарларни учратади. Булар республикамиз композиторларининг оригинал ва қайта ишланган қўшиқ ва музикаларидир. Дарҳақиқат, бундан тўрт йил олдин қайта ташкил топган оркестр бу давр ичида ўзига бир неча композиторларни жалб этиб, мустаҳкам репертуардан иборат концерт программасини тузишга эришди. Унинг составида моҳир санъаткорлар борки, уларнинг айримлари фақат ижрочи бўлибгина қолмай, балки талантли бастакорлар ҳамдир. Мана уларнинг номлари: Юнус Ражабий, Дони Зокиров, Саиджон Калонов, Набижон Ҳасанов, Фахриддин Содиқов, Ҳайри Изомов, Ғанижон Тошматовлар. Уларнинг кўп қиррали ижоди халқимизга манзур бўлмоқда. Ёш композиторларни вояга етказишда ҳам уларнинг хизмати катта.

— Коллективимиз ҳали кўп иш қилиши керак, — деди Д. Зокиров. — Олдимизда халқимиз учун манзур бўладиган мазмундор асарларни кўпроқ тайёрлашдек муҳим вазифа турибди.

А. АЛИЕВ.

Ўзбекистон радиоси халқ чолғу асбоблари оркестрининг бир группа композиторлари янги ёзилган асарни муҳокама қилмоқдалар. Суратда: (Олдинги қаторда чапдан) В. Зудов, Д. Зокиров, Ю. Ражабий, (иккинчи қаторда чапдан) Р. Ҳайитбоев ва Х. Изомов ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР САРИ

Ўзбекистон композиторларининг III съезди социалистик экономикамиз ва маданиятимиз барқ уриб гуллаётган, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва сиёсий активлиги мисли кўрилмаган даражада ўсган бир вазиятда ўтказилмоқда. Бу съезд Ўзбекистон музика маданиятининг кейинги тўрт ярим йил ичидаги тараққиётига якун ясайди.

Ўтган бу давр ичида маданий ҳаётимизда катта воқеалар юз берди. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Адабиёт ва санъатнинг халқ ҳаёти билан алоқасини мустаҳкамлайлик» деган асари муҳим партия ҳужжати бўлиб қолди. Совет халқ зиёлилари шарафига 1958 йил 8 февралда Кремлда ўтказилган қабул маросимида партия ва давлат раҳбарларининг ижодкорлар фаолиятига берган юксак баҳоси композиторларни ҳам чексиз руҳлантириб юборди. КПСС Марказий Комитетининг совет музика маданиятининг ғоявий ва бадиий савиясини оширишга ва санъатнинг халқ турмуши билан алоқасини мустаҳкамлашга қаратилган «Улуғ дўстлик», «Богдан Хмельницкий» ва «Чин юракдан» операларига берилган баҳолардаги хатоларни тузатиш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Партия XXI съезди халқ хўжалигимиз ва маданиятимизнинг ривожланишида янги улуғвор перспективалар очди. Съезд кўрсатмалари композиторларни ҳаётни чуқурроқ ўрганишга, совет кишиларини меҳнат зафарларига чорловчи асарлар яратишга даъват этди.

Биз, Ўзбекистон композиторлари ҳам партиямизнинг бу кўрсатмаларига амалий жавоб бериш йўлида самарали ижодий иш олиб бораётирмиз. Ижодий меҳнатимизнинг самаралари Москвада бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси кунларида кенг намойиш қилинди. Музиканинг опера ва балет, симфония ва оратория, қўшиқ ва хор каби жанрларида яратилган асарлар москваликларга тақдим этилди. А. Ф. Козловскийнинг «Улуғбек», С. Юдаковнинг «Майсаранинг иши» опералари ижобий баҳоланди. «Ватан ишқи» (С. Бобоев), «Нурхон» (Т. Жалилов ва Г. Собитов) каби музикали драмалар ҳам катта қизиқиш билан томоша қилинди. Симфоник асарлар, қўшиқ ва романслар муваффақият қозонди.

В. Князевнинг Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларига бағишланган биринчи симфонияси, Ғ. Қодировнинг «Симфония баллада»си, С. Бобоевнинг «Байрам кунига» деган симфоник поэмаси, Я. Шерфетдиновнинг «Колхоз тонгги» сюитаси, С. Берлиннинг «Байрам увертюраси» тингловчиларга тақдим этилди. Кантата жанрида ҳам бир неча асарлар яратилди. С. Юдаков «Менинг Ватаним», И. Ҳамроев «Ўзбекистон хотин-қизлари», Ҳ. Раҳимов «Баҳор» кантаталарини муваффақиятли тугатдилар.

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги муносабати билан бир неча музика асарлари ёзилди. Г. Мушель, Н. Ҳасанов, Д. Зокиров, Пак Ен дин, Б. Зейдман, Ф. Назаров ва бошқа композиторларнинг Ленин ҳақидаги қўшиқ ва романслари ана шулар жумласидандир. Ҳозирги кунда композиторлардан И. Ҳамроев «Ленин ҳақида» ораторияси, Б. Гиенко хор копелласи учун «Доҳий Ленин» деган асарлари устида ишламоқдалар.

Гарчи, ана шу ютуқларни қўлга киритган бўлсакда, лекин ҳали биз халқимизнинг талаб ва истагини етарли даражада қондира олаётганимиз йўқ. Халқимизнинг бугунги талабларига тўла жавоб бера оладиган, фаровон ҳаётимиз пафосини акс эттираоладиган бадиий пухта, ғоявий етук асарлар жуда кам. Композиторларимиз ашула санъатини юқори поғонага кўтариш, қувноқ ҳаётимизга ҳамоҳанг бўлаоладиган жозибадор ва нафис ашулалар яратиш соҳасида етарли даражада ишламаётирлар. Етти йиллик қаҳрамонларига бағишланган қўшиқларнинг айримлари мелодик оҳангларга бой эмас. Бу ўринда шуни айтиб ўтиш керакки, композиторларимиз халқ орасидаги қўшиқ интонацияларидан ўринли фойдаланмаётирлар. Кўпинча янги ёзилган қўшиқлар аввалгиларининг такрори бўлиб қолмоқда. Қўшиқларнинг янги формаларда ёзилишига кам эътибор бермоқдамиз. Бинобарин, биз ўзбек музика фольклорининг энг яхши намуналаридан кам фойдаланмоқдамиз.

Болалар музикаси соҳасида қониқарли иш олиб борилмаётир. Болалар музика асарлари репертуари тематик жиҳатдан тор бўлиб қолмоқда.

Замонавийлик — бош темамиздир. Ишчилар, колхозчилар, зиёлилар ҳаётидан олиб ёзилган опера ва балет асарлари деярли йўқ деса бўлади. Ваҳоланки, партия ва ҳукуматимиз биз ижодкорларни замонамиз қаҳрамонлари образларини яратишга чақирмоқда. Бунинг учун биз композиторларда ҳам барча имкониятлар мавжуд. Ўртоқ Н. С. Хрушчев Кремлда совет зиёлилари шарафига ўтказилган қабул маросимида сўзлаган нутқида: «Ёзувчиларимизга, театр, кино, музика, тасвирий санъат арбобларига нималарни тилагим келади? — изланишларда кўпроқ дадил бўлсинлар, турмушга, одамларга кўпроқ эътибор берсинлар! Замонамизга қунт билан мурожаат қилингиз», — деган эди. Бу доно сўзларни биз композиторлар ҳам ижодий ишимизга асосий программа қилиб олишимиз лозим.

Бугун очиладиган Ўзбекистон композиторларининг учинчи съезди республикамиз композиторлари фаолиятида муҳим воқеа бўлади. Чунки бу съездда музика маданияти соҳасида пишиб етилган муҳим масалалар ўртага ташланади ва қизғин муҳокама қилинади. Булардан энг муҳими, замонавийлик масаласидир. Бу масаланинг съезд кун тартибига киритилиши табиий. Нега деганда бизда замонавий темаларда ёзилаётган музика асарлари бармоқ билан санарлидир. Шунингдек айрим асарларда замонамизнинг қайноқ нафаси бўртиб турмайди. Ишонамизки, съезд Ўзбекистон композиторларининг галдаги вазифаларини белгилаб, тўлақонли, мазмундор ва жўшқин асарлар яратиш соҳасида келгусида қилинадиган ижодий ишларимизнинг муҳим программасини конкрет белгилаб беради.

Манас ЛЕВИЕВ,
Ўзбекистон Совет композиторлари союзи правлениесининг масъул секретари.

ОММАБОП ҚЎШИҚЛАР КУТАМИЗ

«Соғ одам қўшиқни севади». Биринчи ўзбек президенти Йўлдош Охунбобоев томонидан айтилган бу сўз замирида чуқур маъно ётади. Чиндан ҳам киши қўшиқни севади. Қўшиқ инсоннинг яқин йўлдоши.

Ўзбек халқи ҳам ўзининг дилрабо ва таъсирчан қўшиқларига эга. Бу қўшиқлар авлодлардан авлодларга ўтиб, сайқал топмоқда. Бастакорларимиз томонидан ёзилган хилма-хил қўшиқ ва лапарлар қўшиқчиларимиз ижросида тағин ҳам жозибали янграйди. Ҳа, Ўзбекистон бастакорлари халқимизнинг юксак диди ва маданий эҳтиёжини қондира оладиган севимли ва халқчил қўшиқлар яратмоқдалар.

Кейинги йилларда композиторларимиздан Сулаймон Юдаков, Мутал Бурҳонов, Юнус Ражабий, Манас Левиев, Абдураҳим Муҳамедов ва бошқалар томонидан ёзилган қўшиқ ва лапарлар бизнинг музика, қўшиқ жанри соҳасида эришган ижодий ютуқларимиз ҳисобланади.

Қўшиқларнинг сермазмун ва жозибали бўлиши хусусида композиторлар ва уларни ижро этувчи қўшиқчилар зиммасида баравар масъулият туради. Композитор басталаган қўшиқ қанчалик халқчил ва мелодик оҳангларга бой бўлса, қўшиқчи ҳам уни шунчалик илҳом билан нафис ижро этади.

Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бизда қўшиқ санъати ўзининг тўла камолат чўққисига эришган эмас. Композиторларимиз айрим ҳолларда хом-хатала ва бадиий саёз асарлар яратмоқдалар. Булар халқимизнинг кундан-кунга ўсиб бораётган юксак диди ва завқини қўзғата олмайди. Айни вақтда юксак бадиий пафос билан ёзилган қўшиқларни айрим ижрочиларимиз кўнгилдагидек ижро этмаётирлар. Натижада бу қўшиқлар омма орасига чуқур сингиб бормаётир.

Сўнгги йилларда яратилган ва ижро этиб келинаётган қўшиқларимизнинг айримларида қалб ҳарорати ва жўшқинлик етишмайди. Улар учун танлаб олинган мелодик оҳанглар ҳам халқчил эмас. Бу ҳол тингловчини тўғридан-тўғри ранжитаётир. Бизнингча, янги яратилаётган қўшиқларнинг тематик доираси тор. Айрим қўшиқлар интонацияси жиҳатидан аввалгиларининг такрори бўлиб қолмоқда. Халқ орасига кенг тарқалмаётган қўшиқларнинг авторлари халқнинг бой интонацияларидан оригинал равишда фойдаланмаётганликлари натижасида улар санъаткорларимиз концерт репертуаридан тушиб қолмоқда. Шунингдек, бизда қардош республика халқлари қўшиқ интонацияларидан ижодий фойдаланишга ҳам етарли эътибор берилмаётир.

Қўшиқларимизнинг равон ва жўшқин ёзилиши кўп жиҳатдан қўшиқ текстига ҳам боғлиқдир. Бироқ эътироф этиш керакки, республикамиз шоирлари қўшиқбоп шеърлар ёзишга кам эътибор бераётирлар.

Халқимиз композитор ва қўшиқчилардан оҳари тўкилмаган жозибадор, сероҳанг ва ёрқин мазмунли қўшиқлар кутмоқда. Замонавий қўшиқларни кўплаб яратайлик ва ижро этайлик. Бу, бизнинг халқимиз олдида турган муҳим бурчимиздир.

Коммуна ЙСМОИЛОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист.

БИЗНИНГ ИСТАКЛАРИМИЗ

Улуғ ёзувчи Максим Горький айтганидек, болалар учун асар ёзиш ҳам шарафли, ҳам масъулиятлидир. Чиндан ҳам асарда ифода этилаётган воқеа ва ҳодисалар шундай қизиқарли бўлиши керакки, у кичик китобхонни беихтиёр ўзига жалб этсин. Болаларга бағишлаб ёзилаётган қўшиқ ва музикалар ҳам ана шундай.

Биз болалар дидини ўстирадиган, завқини қўзғатадиган бир неча қўшиқ ва музикаларга эгамиз. Лекин булар етарли эмас. Чунки ҳозир кўпчилик музикаларда ўйноқилик ва равонлик кўринмайди. Шунингдек, болаларни меҳнатга чорловчи қўшиқлар ҳам жуда оз. Шу туфайли композиторларимиздан ана шу темаларда мазмундор асарларни кўпроқ ёзишларини истардик.

Ш. АЗИМОВ.
Тошкентдаги 20-мактаб ўқитувчиси.

* * *

Республикамиз композиторлари ташаббус бошлаб, пойтахтимиз корхоналарида ҳисобот концертлари беришни ташкил этдилар. Бу оқилона ташаббус. Ҳозиргача улар янги ёзилган асарларни «Узбексельмаш» заводи, «Қизил тонг» фабрикасида ва бошқа саноат корхоналарида муваффақият билан кўрсатдилар. Ишонамизки, бу ташаббус Ўзбекистон композиторлари съездида маъқулланиб, уни келгусида ҳам системали давом эттириш юзасидан кўрсатма берилади.

Композиторларимиз республикамизнинг бошқа областлари ва районларига ҳам ана шундай ҳисобот билан чиқиб турсалар чакки бўлмас эди.

Ж. ҚОРАБОЕВ,
5-ғишт заводлари бошқармасининг экскаваторчиси.

* * *

Турмушимиз кун сайин мазмунли ва фаровон бўлиб бормоқда. Жозибадор қўшиқлар, сероҳанг музикалар ана шу бахтли ҳаётимиз мазмунига-мазмун қўшади.

Композиторларимиз ижодий муваффақияти билан биз пахтакорлар ҳам фахрланамиз. Улар бундан кейин ҳам донгдор пахтакорлар, азамат механизаторларга бағишланган мазмунли қўшиқ ва музикалар ёзишига ишонамиз.

А. БОЙМУРОДОВ,
Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозининг бригада бошлиғи.

ЎзКП МК пленумида ҳисоб берамиз

ЎЗБЕКИСТОН КП МК ПЛЕНУМИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИ, ЗИММАГА ОЛГАН МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ БАЖАРИШДА ҲАР БИР КУН ҒАНИМАТ ЭКАНЛИГИНИ УНУТМАНГ!

ИЮНДА БАЖАРИШИМИЗ ЛОЗИМ БЎЛГАН ИШЛАР

1. Барча турдаги қишлоқ хўжалиги экинлари экиш планини сўзсиз бажарайлик.

Яқин кунлар ичида **1500 гектар ерга шоли,** 15 июнга қадар **5800 гектар ерга кечки картошка** экилишини таъминлайлик.

20 июнгача **3650 гектар ерга сабзавот экинлари экайлик.**

Эртаги сабзавот экинлари ва картошкадан мўл ҳосил етиштириш мақсадида парваришни кучайтириб юбориш учун барча зарур тадбирларни амалга оширайлик.

10 июнгача 950 гектар ерга полиз экинлари, 1160 гектар ерга илдизмевали озуқа экинлари экишни тамомлайлик. Шунингдек, Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ, Гулистон, Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районларида маккажўхори экиш планининг бажарилиши таъминлансин.

2. 10 июнгача маккажўхорининг биринчи комплекс парвариши ва яганалаш тамомлансин; 20 июнгача 30 минг гектар ердаги маккажўхори озиқлантирилиб, 34 минг гектар ердагиси суғорилсин.

30 июнгача маккажўхори қатор ораларини иккинчи марта ишлашни тамомлаб, иккинчи суғоришга киришайлик.

3. Ғўза парвариши суръатини тезлаштириш ва унинг сифатини яхшилаш мақсадида барча куч ва техникани дала ишларига тўла сафарбар этайлик!

Июнь — ўсишдан ва ривожланишдан қолаётган ғўзаларни маромига етказиб олишда ҳал қилувчи ой бўлсин.

Ғўзанинг нормал ривожланишини таъминлаш мақсадида **яганалашни тезда тамомлайлик,** 10 июндан кечикмасдан **80 минг гектар ерда иккинчи культивация, 98 минг гектар ерда эса ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлаш тамомлансин.** Минерал ўғитларга гўнг аралаштириб, 155 минг гектар ердаги **ғўзани иккинчи марта озиқлантириш керак.**

15 июнга қадар **120 минг гектар ердаги,** 25 июнгача эса **84 гектар ердаги ғўзанинг биринчи марта сифатли суғорилишини таъминлаш лозим.** Бунинг учун колхоз ва совхозларда 20 мингдан кам бўлмаган тажрибали сувчилар ажратилсин.

Барча пахта майдонларида ғўзанинг учинчи комплекс парваришини сифатли ўтказиш учун курашайлик!

155 минг гектар пахта майдонида ғўзаларнинг кетмонсиз парвариш қилинишини таъминлайлик!

Июннинг биринчи ўн кунлигида барча колхоз ва совхозларда, ҳар бир бригадада ривожланишдан анча орқада қолаётган ғўзаларни бегона ўтлардан батамом тозалаб олиш, маҳаллий ўғит билан қўшимча озиқлантириш, ҳар туп ғўзани қондириб суғориш ва қатор ораларини трактор культиваторлари билан икки томонлама сифатли қилиб юмшатиш энг асосий вазифаларимиздандир.

Ғўза парваришини жадаллаштириш орқали унинг ривожланиш фазасини тезлаштайлик, **асосий майдонларда 10 июнга қадар ғўзаларни ёппасига шоналатиб, 1—5 июлга қадар бир текис гулга киритиб олайлик!**

Ғўзаларнинг соғлом ривожланишини таъминлаш учун унинг ўсишдан қолишига йўл қўйилмасин. Ҳар туп ғўзада мўл ҳосил тўплаш ва уни тўла сақлаб қолиш мақсадида июнь ойи ичида **камида 200 минг тонна маҳаллий ўғит жамғариш ва уни дала бошларига ташиб чиқариш зарур. Гўнг мўл ҳосил гарови эканлигини унутмайлик!**

Колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши актив кураш олиб борилсин, ҳосилнинг нобуд бўлишига сира ҳам йўл қўйилмасин.

Ўртоқ пахтакорлар, қишлоқ хўжалигининг мутахассислари! Етиштирилган ҳосилни машиналар ёрдамида териб олишга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўрайлик. Машина теримига ажратилган пайкаллардаги ғўзаларни алоҳида меҳр билан парвариш қилайлик, ҳосилнинг эрта етилиши ва кўсакларнинг тез очилишини таъминлайлик!

Ўртоқ механизаторлар! Сиз июнь ойида 1200 та пахта териш машинасини сифатли ремонтдан чиқариб, 700 кишидан иборат механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлашингиз керак. Трактор-далачилик бригадалари, далачилик бригадалари, 50—60 центнердан ҳосил етиштириш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари **Ғанишер Юнусов, Турсуной Охунова, Ҳакимполвон Қодиров ва Тошмамат Алижонов** ўртоқларнинг изидан борингиз!

4. Областимиз пиллачилари 1960 йили — етти йилликнинг иккинчи йилида баҳорги қурт боқишни намунали ташкил этиб, давлатга 1100 тонна пилла топширишдек юксак социалистик мажбурият олганлар.

Қурт боқишни муваффақиятли тамомлаб, ҳар бир қутисидан мўл пилла ҳосили олинишини таъминлайлик!

Ўртоқ пиллачилар, сизнинг вазифангиз 15 июнга қадар барча ҳосилни нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, давлатга юқори навли пилла топшириш, зиммага олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришдан иборат.

5. Қуйи Чирчиқ районининг колхозлари, «Коммунизм» совхози ва Юқори Чирчиқ райони 11200 гектар ердаги луб экинларини иккинчи марта парвариш қилишни тамомлашлари, 17500 гектар ердаги ўсимликни минерал ўғит билан биринчи марта тўйдириб озиқлантиришлари ва 15600 гектар ердаги ўсимликни биринчи марта — ўсув даврида суғоришни сифатли ўтказишлари керак.

Июнь ойида луб экинларини иккинчи марта озиқлантириш ва суғориш, 3-марта механизациялаштирилган парвариш тамомлансин.

6. Ҳар бир район, ҳар бир колхоз ва совхозда ем-хашак тайёрлаш жадаллаштириб юборилсин. 10 июнгача 53 минг гектар ерда беда ўриш ва йиғиштириб олиш таъминлансин. Шу ой ичида бедани иккинчи марта ўриш кучайтириб юборилсин.

7.70 минг гектар ерда табиий ўтларни ўриш ташкил қилиниб ва бу иш тезлаштириб юборилсин. Барча пичан ўриш техникаларидан тўла ва унумли фойдаланилсин. Июнь ойида камида 50 минг тонна майин хашак тайёрлаш таъминланиб, йиллик планнинг бажарилишига эришайлик. Барча силос иншоотларини ремонт қилишни тамомлайлик ва ёввойи ўтлардан, етиштирилган мўл маккажўхори кўкпояларидан силос бостириш ишларини кенг авж олдириб юборайлик!

Ўртоқ чорвадорлар! Ем-хашак бригадаларининг раҳбарлари! Сизларнинг олдингизда катта ва шарафли вазифалар турибди. Ҳар бош молни ем-хашак билан тўла таъминлаш бурчингиздир. Барча ички имкониятлардан фойдаланиб, хашак тайёрлашни кучайтириб юборингиз ва унинг сифатини сақлаб қолишга эришингиз. Бу — чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашда ҳал қилуви омилдир. Колхоз ва совхозларнинг барча чорвачилик фермаларида 20 июнга қадар янги прогрессив усул — йирик шохли қорамолларни боғламай боқишга кўчиш ва чўчқаларни йирик группаларга бўлиб боқишни ташкил қилиш зарур. Бу чорва маҳсулотларини янада арзонлаштириш имкониятини беради.

Июнь ойида етишмаётган соғин сигирлар сонини тўлдириш мақсадида **5 минг бош соғин сигир сотиб олинсин, 30 минг бош буқа бўрдоқи қилиб боқилиб, гўшт учун давлатга топширилсин.**

Июнда 20 минг бош йирик шохли қорамол, 10 минг бош чўчқа ва 60 минг бош қўй-эчки бўрдоқига боқилсин. Шунингдек 3200 бош ёш она чўчқалар урчитишга қўйилсин, шу ой ичида 5000 бош сигир сунъий равишда урчитилсин.

Биз молларни яхши парвариш қилиб, маҳсулотлар ҳисобини тўғри олиб борайлик, сут маҳсулотлари етиштиришни июнь ойида 8,6 минг тоннагача, яъни ҳар бир соғин сигирдан олинган сут миқдорини 220 килограммгача етказайлик!

Молларни яхши парвариш қилиш ва уларни бўрдоқи қилиб семиртиришни тўғри ташкил этиб июнь ойида иккинчи йил ҳисобига 5 минг тонна гўшт сотилишини таъминлайлик.

10 июнгача ярим йиллик сут сотиш планини бажариб шу ойнинг ҳамма кунлари ичида 7500 тонна сут сотилишига эришайлик.

Шунингдек давлатга 1 миллион 500 минг дона тухум сотиб, 2500 центнер жун тайёрланишини таъминлайлик.

15 июнга қадар 234 та ғалла ўриш комбайнларини ремонт қилиб, кузги арпа ва буғдой ўримини уюшқоқлик билан ўтказайлик.

Ўртоқ пахтакорлар, областимизнинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари! Июнь ойига мўлжалланган ана шу тадбирларни муддатидан илгари бажариб, Ўзбекистон компартияси III пленумини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олайлик!

Суратларда: Бекобод районининг илғор пиллачилари (чапдан) Ленин номли колхоздан Турдихол Умарова, Каромат Холмирзаева, 1-«Далварзин» совхозидан Ёрқиной Убайдуллаева, Кимсахон Абдуллаева ўртоқлар. Булар ҳар қути қурт уруғидан 90—100 килограммдан пилла топширдилар.

В. Салов фотоси.

Икки бригада мусобақаси

Оржоникидзе районидаги «Сталинград» колхозининг К. Бағамбоев бошлиқ бригадаси аъзолари Х. Муҳамедов бошлиқ бригада аъзолари билан мусобақадош. Ҳар иккала бригада гектаридан 40 центнердан пахта, шунингдек маккажўхори, беда ва бошқа экинлардан ҳам мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар.

Ўртоқ К. Бағамбоев бригадаси 165 гектар ердан 90 гектарига квадрат-уялаб чигит экди. Бригада аъзолари мўл ҳосил етиштириб, мусобақада ғолиб чиқиш учун бутун куч ва ғайратларини ғўза парваришига сарф этмоқдалар. Механизаторлардан Т. Холменов, Н. Ғуломов ва У. Норбоев ўртоқлар унумли меҳнат қилиб кунига 9—10 гектаргача ердаги ғўзани икки томонлама культивация қилаётирлар. Механизаторларнинг фидокорона меҳнати туфайли ғўзанинг биринчи цикл парвариши тугалланиб, иккинчи парвариш кучайтириб юборилди.

Мусобақада ўртоқ Муҳамедов бригадасининг аъзолари ҳам бўш келмаётир. Бу бригадада ҳам ғўзалар сифатли парвариш қилинмоқда. Айниқса СССР Олий Совети бешинчи сессиясининг материаллари муҳокама қилингандан кейин меҳнат унумдорлиги янада ошди.

Мусобақадош ҳар икки бригада аъзолари ҳам ғўзани агротехника талабларига мувофиқ парвариш қилишга жиддий эътибор бермоқдалар.

З. ЗОКИРОВ.

Ғўзани июнь ойида қандай парвариш қиламиз

Баҳорда об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамай, колхозимиз аъзолари зўр уюшқоқлик билан меҳнат қилдилар. Чигит қисқа муддатда экилди ва ернинг намига текис ундириб олинди. Бироқ совуқ ҳаво, ёмғирлар ғўзанинг ривожланишини анча кечиктирди.

Бундай шароитда ғўза парваришини агротехника қоидаларига тўла риоя қилган ҳолда уюштириш ғоят зарур эди. Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти юз берган кўнгилсиз аҳволни бартараф қилиш учун муҳим тадбирлар белгилади ва амалга оширди. Оласига қўшимча чигит экилди, ҳар бир гектар ерда белгиланган миқдорда ғўза туплари бўлишига эришилди. Икки томонлама культивация қилиш йўли билан қатқалоқни тугатдик, ғўзанинг таги яхши юмшатилди. Ягана барвақт ўтказилди. Ёввойи ўт йўқотилди.

Шуни айтиш керакки, бизда ана шундай бир қатор ташкилий ишлар амалга оширилган бўлсада, ҳали ишимизда камчиликлар йўқ эмас: ғўзаларимиз бир текисда ривожланмаяпти, бир картада бир неча хил ғўза бор. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг ғўзанинг ривожланишини тезлатиш тадбирлари тўғрисидаги қарорида кўрсатилганидек бизда ҳам ғўзалар ривожланишдан 15—20 кун кечиккан. Ҳозир 200 гектардан кўпроқ ердаги ғўзамизнинг авжи паст, талабга жавоб бермайди. Шундай ғўзаларни табақалаб парвариш қилиш йўли билан яхши ривожланаётган ғўзалар даражасига етказиб олишимиз зарур.

Колхозимиз аъзолари шу мақсад билан ғўзанинг комплекс парваришларини бир-бирига боғлаб олиб бормоқдалар. Барча майдондаги ғўза икки марта чуқур культивация қилинди, 305 гектар ердаги ғўзага иккинчи марта ўғит солинди.

Эндиликда, ғўзанинг ўсиши ва ҳосилга киришини тезлатишда июнь ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Биз Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Ғўзанинг ривожланишини тезлатиш тадбирлари тўғрисида» деган қарори асосида ишлаш, шу йўл билан камчиликларни бартараф қилиш тадбирларини белгиладик.

Бир неча бор ёмғир ёққан бўлса ҳам ҳозир бизнинг ерларда нам етарли эмас. Ғўзани дарҳол суғориш керак. Биз бу ишни ҳам бошлаб юбордик. Сувчилар 18 кишидан 65 кишига етказилди. Суғоришга Қ. Қораев, М. Исомов, М. Ғуломов, К. Асатов сингари тажрибали сувчилар бошчилик қилмоқдалар.

Биз июнь ойида ғўза парваришини янада кучайтириб, барча пайкалдаги ғўзани тўла шоналатиб ва гулга киритиб олиш мақсадидамиз. Шунинг учун ҳам июнь ойида ғўзани икки, икки ярим марта узунасига ва кўндалангига культивация қиламиз, бир ярим марта озиқлантирамиз. Бунда маҳаллий ўғитдан фойдаланишга алоҳида эътибор берамиз. Илгари бригадаларда минерал ўғитга аралаштириб солиш учун 12 минг тонна ўғит тайёрлаган эдик. Кейинги ҳафта ичида яна 3 минг тонна ўғит далага ташиб чиқарилди.

З. Ризаев, М. Ҳожибоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг сифатли парвариш қилинган ғўзалари 8 та чинбарг чиқарди, шона кўрсатди. Улар бунга ғўзани ўз вақтида ягана қилиб, қатқалоққа қарши курашиш туфайли эришдилар. Лекин ўртоқ Б. Ўрдабоев бригадасида ягана кечикиб, культивация сифатсиз ўтказилганидан ғўза энди беш-олти чинбарг чиқарди. Бу бригададаги қолоқликни тугатиш мақсадида 200 тонна маҳаллий ўғит тайёрланди, бир трактор, 4 та от культивацияси ажратилди. Бригада аъзолари қолоқ участкалардаги ғўзаларни яхши ғўзалар даражасига етказиш учун астойдил курашаётирлар. Бу бригадага колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ф. Мадалиев бириктилган.

Ғўза парваришини кучайтириш мақсадида тракторчилар ва колхозчилар учун иш нормаси қатъий белгиланди. Бошқа ишларда ишлаётган колхозчилардан 125 киши дала ишларига сафарбар этилди. Колхоз агрономи ўртоқ Л. Бальцов механизация, озиқлантириш ҳамда суғоришга ўзи бевосита бошчилик қилаётир. Культивация текшириб қабул қилинади. Тракторларнинг унумли ишлаши учун зарур шароит яратилган. Кунлик топшириқ доимо ошириб бажарилаётганлиги сабабли 1350 гектар ердаги ғўза 6,5 иш кунида бир марта культивациядан чиқарилмоқда.

Ҳашаротга қарши кураш ҳам кучайтирилган. 3 та ДТ-24 трактори уватлардаги ёввойи ўтларга дори сспаяпти.

Биз барча майдондаги ғўзанинг бир текисда ривожланишига эришганимиздагина гектаридан 35 центнердан пахта бериш юзасидан берган ваъдамизни бажарамиз. Шунинг учун ҳам белгилаган тадбирларни тўла амалга ошириб, 15 июнгача ҳамма ердаги ғўзани текис шоналатиб, гуллашини таъминлаймиз.

А. ОРТИҚОВ.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг раиси.

Пиллачилар

(Қишлоқ мухбирлари ёзадилар)

— Ҳар ишнинг ҳам ўз гашти бўлар экан, — дейди Оққўрғон районидаги Сталин номли колхознинг моҳир пиллачиси ўртоқ Нусрат Мирпоччаева, — мана беш-олти йилдирки, қурт боқиб келяпман. Хоналарни яхши, озода сақлаб, баргни вақтида келтириб берсангиз, ҳарорат бирдек бўлиб турса бас, пилла қуртлари тез тўйиб, эрта ҳосилга кирар экан. Шу туфайли менинг қуртларим 18 кунда дастага кирди.

Бу сатрлар қишлоқ мухбири **Олимжон Асраев**нинг хатидан олинди. Нусрат опа, дейди мухбир, — областда биринчи бўлиб давлатга пилла топширди. Ҳар қутисидан 150 килограмм ҳосил олишга аҳд қилган моҳир пиллачининг ютуғи ҳаммани қувонтиради.

Шунингдек газетхон **М. Норинбоев** ва **П. Эргашев**нинг хабари ҳам Мирпоччаеванинг қандай қилиб пилладан мўл ҳосил етиштирганлигига бағишланган. Нусрат опа шу кунгача 1 қутидан 122 килограмм пилла топширди.

Редакцияга келган конвертларни очишни давом эттирамиз. Дастлабки кунларданоқ ишни пухта ташкил этиб, қуртларни тўйдириб боқиб мўл ҳосил олаётган моҳирлар ҳарбир район, ҳар бир колхозда ҳам топилади. **Ж. Султонова, Х. Аҳмедов** ўртоқларнинг имзолари чекилган хабарларда Калинин районидаги Карл Маркс номли, Оққўрғон районидаги Ленин номли колхоз пиллачиларининг иши ҳикоя қилинади. Бу хўжаликларнинг пиллачилари эришаётган ютуқларнинг сирлари шундаки, дейишади қишлоқ мухбирлари, улар шароитни ҳисобга олиб, баргдан тежаб-тергаб фойдаландилар.

Янгиер шаҳридаги Карл Маркс номли колхознинг моҳир пиллачиси ўртоқ **Бегимой Жўлбоева** эса ўз тажрибалари ҳақида ёзиб юборган.

— Мен дейди у, — бир ярим қути қурт уруғи олган эдим. Қўқонлик ҳамкасбларимизнинг чақириғига ва ташаббусига қўшилиб, қурт боқишда агротехника қоидаларига қатъий риоя қилдим. Қуртхонанинг ҳарорати ҳамма вақт 27—28 градус бўлди. Тез-тез, оз-оз барг солиб турдим. Қуртим 25 кун деганда пилла ўрашга киришди. Ҳозир пиллани териб топширмоқдаман. Ишонаманки ҳар қутисидан 80 килограммдан пилла олинади.

Чиноз районидаги Киров номли, Бўка районидаги Вильямс номли колхозларнинг пиллачилик звенолари, бригадаларида ҳам қурт боқиш анча намунали ташкил этилиши натижасида қуртлар 20—25 кун деганда пилла ўрашга киришди. Қишлоқ мухбирлари **Маҳмуд Аҳмедов, Жўрақул Исроилов** ўртоқлар ана шулар ҳақида ёзиб юборганлар.

Бекобод райони социалистик мажбуриятини бажарди

Бекобод районида кечаги кунга қадар мажбуриятда кўрсатилган 88 тонна 600 килограмм ўрнига 88 тонна 900 килограмм пилла сотилиб, бу соҳада олинган социалистик мажбурият ортиғи билан бажарилди.

Айрим колхозлар эришган ютуқлар, айниқса, қувончли бўлди. Жумладан Навоий номли колхоз давлатга 20 тонна, Дзержинский номли колхоз 28 тонна, Ленин номли колхоз 15 тонна пилла топширдилар.

Сирдарёликлар ҳам рапорт бердилар

Партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини изчиллик билан амалга ошираборган сирдарёликлар ҳам пилла етиштиришни кўпайтириш ишига муносиб ҳисса қўшдилар. Район бўйича plандаги 46 тонна ўрнига 50 тонна 200 килограмм пилла сотилиб, план 110 процент бажарилди. Колхоз ва совхоз пиллачилари яна 4 тонна пилла топшириб, олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

Давлатга пилла топширишда «Коммунизм», Максим Горький номли, «Победа», Карл Маркс номли, «Қизил Октябрь», Свердлов номли, Куйбишев номли колхозлар юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бу колхозлар пилла сотиш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажардилар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинизм» совхозининг ўртоқ Туроб Ҳамроев бошлиқ бригадасида ғўза иккинчи комплекс парваришдан чиқарилди. Ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил топширишга бел боғлаган бу бригада аъзолари ҳозир учинчи парваришни қизитиб юбордилар. Суратда: (чапдан) Туроб Ҳамроев ўз бригадасининг аъзолари Ҳури Нишонова, Каромат Каримбердиевалар билан ғўза парваришини сифатли ўтказиш йўллари тўғрисида суҳбатлашмоқда.

В. Салов фотоси.

Етти йилликнинг буюк қурилишларида

Суратда: Оҳангарон ГРЭС подстанциясининг умумий кўриниши.

Г. Пун ва В. Баскаков фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Чет элларда

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ БЎЙИЧА ЎН ДАВЛАТ КОМИТЕТИДАГИ СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЕНЕВАГА КЕЛДИ

ЖЕНЕВА, 6 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун куннинг иккинчи ярмида қуролсизланиш бўйича ўн давлат комитетида иштирок этиш учун СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. А. Зорин бошчилигидаги совет делегацияси бу ерга келди.

Вокзалда совет делегациясини ядро қуроли синовларини тўхтатиш юзасидан уч давлат кенгашидаги Совет Иттифоқининг вакили С. К. Царапкин, БМТ Европа бўлими ҳузуридаги Совет Иттифоқи доимий ваколатхонасининг ходимлари, ўнлар комитети ишида иштирок этаётган социалистик мамлакатлар делегацияларининг вакиллари, шунингдек совет ва чет эл матбуотининг вакиллари кутиб олдилар.

Совет делегациясининг бошлиғи В. А. Зорин қуйидаги баёнотни берди: «Қуролсизланиш бўйича ўн давлат комитети эртага ўз ишини яна бошлайди. Яқинда Москвада бўлган матбуот конференциясида Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқининг янги, узоқни кўзлайдиган таклифларини — ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳақидаги шартноманинг асосий қоидаларини баён қилиб берди. Турли давлатлар, шу жумладан Ғарб давлатлари ҳам олға сурган бир қанча таклифларни ҳисобга оладиган бу таклифлар ўнлар комитетининг бундан буёнги иши учун яхши база яратади».

«Совет Иттифоқининг ҳукумати, — деди сўнгра Зорин, — бизнинг делегациямизга эффектив халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳақида тезроқ битимга эришишни топширди. Биз ўнлар комитетидаги Ғарб давлатларининг вакиллари ҳам ана шундай битимга эришмоқ учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонишни истар эдик.

Афсуски, қуролсизланиш йўлида, урушларсиз ва қурол-яроғсиз дунё йўлида тўсиқлар вужудга келтираётган кучлар дунёда ҳали бор. Маълумки, бу кучлар халқлар катта умидлар боғлаган юксак доирадаги кенгашнинг барбод бўлишига олиб келдилар. Халқаро кескинликни юмшатиш душманлари қуролсизланиш бўйича бизнинг шартномаларимизнинг муваффақиятли боришига халақит қилсалар, жуда кўнгилсиз ҳол бўлур эди.

Бутун дунё халқлари 10 давлат комитетидан кардинал ижобий қарорларни кутмоқда, бинобарин, бизнинг вазифамиз — ана шу умидни оқлашдан иборатдир. Қуролсизланиш бўйича 10 давлат комитетидаги ҳамма делегациялар томонидан битимга эришиш учун самимий интилиш бўлса, унинг иши шубҳасиз муваффақиятли бўлади».

ТУРКИЯНИНГ ЯНГИ МУДОФАА МИНИСТРИ

ЛОНДОН, 6 июнь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг билдиришича, генерал Фахри Оздилек Туркиянинг мудофаа министри этиб тайинланган. Шу вақтгача мудофаа министри вазифасини бош министр генерал Жамол Гурсел бажариб келар эди.

Неруининг баёноти

ДЕҲЛИ, 6 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Ж. Неру Ҳиндистон миллий конгресси партиясининг умум Ҳиндистон комитети сессиясининг Пуна шаҳрида бўлган якунловчи мажлисида сўзлаган нутқида юксак доирадаги кенгашнинг барбод бўлиши ҳақида гапириб, СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг энг муҳим халқаро масалаларни ҳал этиш ҳамда халқлар ўртасида узоқ давом этадиган ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мақсадида юксак доирадаги кенгашни чақиришга қаратилган куч-ғайратларини эслатиб ўтди. Худди Хрушчев, деб таъкидлади Неру, тинчлик учун кампанияни биринчи бўлиб бошлади.

Сўнгра Неру айтдики Қўшма Штатларнинг Совет Иттифоқига қарши ўз жосуслигини оқлашга уринишлари, шунингдек АҚШ давлат арбобларининг СССРга қарши бундай жосуслик ҳаракатлари бундан буён ҳам давом эттирилади, деган баёнотлари барбод бўлган юксак доирадаги кенгашнинг чақирилиш тарихида бурилиш нуқтаси бўлди. Неру таъкидлаб айтдики, кейинги воқеалар натижасида вазият янада жиддийлашди ва уруш чиқиш хавфи кучайди. У айтдики, «У-2» америка самолётининг Совет Иттифоқи ҳаво чегараларига юборилиши халқаро ҳуқуқнинг ҳамма нормаларини бузишдан иборат бўлди.

Неру таъкидлаб айтдики, урушнинг бирдан-бир альтернативаси музокаралар ҳамда давлатлар ўртасида муносабатларга тинч йўл билан ёндошишдан иборатдир.

Халқаро ҳуқуқни бузиб, жосуслик билан шуғулланадиган киши, — деб таъкидлади Неру, — бундан келиб чиқадиган оқибат учун жавобгар бўлиши керак. Мазкур ҳолда Америка Қўшма Штатлари жавобгардир, — деди Неру.

Ҳозир термоядро қуролларига эга бўлган америка самолётлари доимо ҳавода учиб юрганини кўрсатиб ва бундай практикани қоралаб, Неру айтдики, ҳаводаги самолётлардан бирортаси ҳалокатга учраса, ёки учувчининг асаби бузилса, бутун дунё урушга тортилиши мумкин.

Неру яна шуни таъкидладики, ҳозир дунёда вужудга келган жиддий вазиятда Ҳиндистон ўтказаётган ҳарбий блокларга қўшилмаслик сиёсатининг тўғрилиги яна бир марта исботланди.

Неру Португалия мустамлакачиларининг Анголадаги жазо чораларини қоралади ва бу мамлакатдаги воқеалар Африка тарихидаги қора доғдир, — деди. Неру шунингдек Франция томонидан Жазоирда олиб борилаётган мустамлака урушини қоралади. Бош министр «Жазоир фожиасининг» ҳали ҳам давом этаётганлиги муносабати билан таассуф билдирди.

ОДДИЙ АМЕРИКАЛИКЛАР ҲУКУМАТ СИЁСАТИДАН РОЗИ ЭМАСЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 6 июнь. (ТАСС). «Нью-Йорк геральд трибюн» газетасида Вашингтон мухбири Р. Эванснинг ахбороти эълон қилинди. Ахборотда айтилишича, АҚШ сенаторлари шу кунларда кўпгина хат олмоқдалар, хатларнинг авторлари америка самолётларининг жосуслик учишларига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Масалан, сенатор Дуглас (демократ, Иллинойс штатидан) ўтган ҳафтада Ўрта Ғарбдан 250 хат олди. Кўпчилик хатларнинг авторлари Эйзенхауэрнинг ҳаракатларини танқид қиладилар.

Сенатор Мэнсфилд (демократ, Монтана штатидан) айтдики, у «200 га яқин хат» олган. Унга ёзган ҳар саккиз кишидан етти киши ҳукуматни танқид қилади.

Сенатор Кучел (республикачи, Калифорния штатидан) ўзи олган хатларни «муҳим» деб атади. У олган кўп хатларнинг авторлари «У-2» самолётининг учишига қарши норозилик билдирадилар. «Мамлакатимиз устида шундай учишлар бўлса бизга ёқмаган бўлур эди», — деб ёзади хатлардан бирининг автори. Эванснинг айтишича бошқа сенаторлар ҳам шундай мазмундаги хатлар олмоқдалар.

ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ 10-СЪЕЗДИ

ЛОНДОН, 6 июнь. (ТАСС). «Дейли уоркер» газетасининг хабар беришича, 4—5 июнда Белфастда Шимолий Ирландия Коммунистик партиясининг 10-съезди бўлиб ўтди. Партиянинг бош секретари Шон Мэррей Компартия Марказий Комитетининг иши тўғрисида ҳисобот берди. Съезд Компартия янги программасининг лойиҳасини маъқуллади.

16 коммунистик партиядан, шу жумладан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан съезд номига табрикнома олинди.

Телевизор экранида

8 ИЮНДА

19.30. Ўқувчилар учун ўзбек тилида «Сенинг газетанг» деган эшиттириш.

19.50 «Жонажон Ватан бўйлаб» циклидан ўзбек тилида «Ернинг чекка ўлкасида» деган эшиттириш.

20.10. «Фан ва техника оламида» (рус тилида).

20.20. Киножурнал.

20.30. Ўзбекистон композиторлари III съездининг очилиши ва симфоник концерт Свердлов номли концерт залидан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида сўнгги ахборот.

Пионер ёзи кўнгилли ўтади

Тошкент область ва шаҳар комсомол комитетлари ўқувчиларнинг каникулларини кўнгилли ўтказиш, ёзги дам олишни намунали уюштириш юзасидан бирқанча тадбирларни амалга ошираётирлар.

Пионер ёзи бошланиши билан ўқувчи ва ёшлар областимизнинг хуш манзара жойларида ташкил қилинган пионер лагерларига йўл олишди. Шунингдек, бирнеча соғломлаштириш майдончалари ҳам уларнинг хизматида. Областимизнинг Оҳангарон, Чирчиқ, Янгиер, Олмалиқ каби шаҳарларидаги мактабларда, маданият ва истироҳат боғлари ҳузурида 20 дан ортиқ пионер лагери ишлаб турипти. Бундан ташқари колхоз ва совхозларда 10 дан ортиқ колхозлараро пионерлар лагери ташкил қилинди. Колхозлар ҳузурида очиладиган 22 та пионер лагери ва 70 дан ортиқ соғломлаштириш майдончаларида ўқувчиларнинг қувноқ дам олишлари, вақтни фойдали машғулотлар билан ўтказишлари учун барча шароитлар яратилган.

Пойтахтимизнинг ўзида эса ёзги каникул даврида 60 дан ортиқ пионер лагери кўп ўқувчиларни ўз қучоғига олади. Бу лагерлар шаҳардаги барча маданият ва истироҳат боғлари, пионер саройлари, айрим мактаблар, кенг ҳовлига эга бўлган жамоат уйларида ташкил қилинган. Биргина Октябрь районининг ўзида 20 дан ортиқ пионер лагери очилди.

Шаҳар комсомол комитети Тошкентдаги пионер лагерларини малакали тарбиячи, педагог ва бадиий раҳбарлар билан таъминлади. Ўқувчилар шаҳар атрофидаги соя-салқин жойларга, йирик саноат корхоналарига экскурсияларга ҳам боришади. Улар турли тўгарак машғулотларига қатнашиб, ўзлари қизиққан соҳа бўйича малакаларини оширишади. Каникул даврида шаҳар пионер лагерларида пойтахтимиз меҳнаткашларининг 40 мингдан ортиқ ўғил-қизлари дам олади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Бир миллион плакат

Ўзбекистон Давлат нашриётининг шу йил бошидан буён чиқарган плакатларининг умумий тиражи миллион нусхага етди. Бу плакатларнинг кўплари яқинда Киев шаҳрида бўлиб ўтган плакатчи-рассомлар Бутуниттифоқ конференциясида юксак баҳо олди. Чунончи, рассомларимиздан В. Евенко бир плакати учун учинчи мукофот олишга сазовор бўлди. Шунингдек, рассом Д. Махотиннинг бир неча плакатлари конференция қатнашчиларида жуда яхши таассурот қолдирди.

Нашриёт чиқараётган плакатлар орасида бундай муваффақият қозонаётган асарлар кўп. Қишлоқ хўжалиги ва чорвачиликдаги илғор тажрибаларни кўрсатишга бағишланган 26 плакат ана шулар жумласидандир. Бу сериядаги плакатларда Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Мелиқўзи Умурзоқов, Турсуной Охунова, Жавод Қўчиевларнинг меҳнат зафарлари ўз ифодасини топган. Уларда илғор механизаторларнинг иш тажрибалари, қишлоқ хўжалигидаги илғор усуллар кенг пропаганда қилинади.

Қ. ОРИФХОНОВ.

Лекция пропагандаси яхшиланмоқда

Пойтахтимиздаги республика табиий-илмий билимлар пропаганда музейи коллективи КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори муносабати билан пропаганда ишини янада яхшилаш юзасидан бир қанча тадбирларни амалга оширмоқда.

Йил бошидан буён музей илмий ходимлари томонидан аҳоли ўртасида 100 га яқин лекция ўқилди. Ўқилаётган лекциянинг таъсирчан ва тингловчига тушунарли бўлиши учун турли кўргазмали воситалар ҳамда илмий-оммабоп, ҳужжатли фильмлардан кенг фойдаланилмоқда. Музей ходимлари айниқса маҳалла меҳнаткашлари ўртасида илмий-атеистик темаларда лекциялар ўқишга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Яқинда илмий ходим Аҳмаджоновнинг Ҳамза маҳалласида «Оламнинг тузилиши тўғрисида фан ва дин» темасида ўқиган лекцияси жуда қизиқарли ўтди. Шунингдек «Янгиобод», Охунбобоев маҳаллалари ва 40-мактабда ҳам мазкур темада лекция ўқилди.

Музей ходимлари маҳаллалардан ташқари областимизнинг колхозлари ва пойтахтимиздаги турли саноат корхоналарида тез-тез лекция, суҳбатлар ўтказиб турадилар. Яқинда «Қизил тонг» фабрикаси клубида ўтказилган лекцияга 1000дан ортиқ ишчи-хизматчи иштирок этди. «Узгипроводхоз» ишчилари «Сектантчиликнинг келиб чиқиши ва моҳияти» деган темада ўқилган лекцияни зўр қизиқиш билан тингладилар. Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози аъзолари учун эса «Ислом дини ва хотин-қизлар» деган темада лекция ўқилди.

Музей коллективи шу кунларда ғўза парваришини қизитиб юборган областимиз колхоз ва совхозларида хизмат қилиш учун катта тайёргарлик кўрди. Бунинг учун махсус «Кўчма планетарий» жиҳозланди.

Н. ОМОНОВА.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

РОБЕРТ ШУМАН

«Шуман музикаси... бизга янги музикавий формаларнинг бутун бир дунёсини очиб беради, бу музика ўзидан олдин ўтган улуғ композиторлар қўл урмаган торларни чертади». Бугун туғилганига 150 йил тўлган талантли немис композитори Роберт Шуман тўғрисида Чайковский шундай деб ёзган эди. Немис композитори ижодидаги кишиларнинг ҳис ва туйғуларини ҳаққоний акс эттириш хусусиятини рус композитори юксак қадрлаган.

Роберт Шуман Цвиккау деб аталган немис провинциаль шаҳарчасида туғилади. У ёш бўлишига қарамай фавқулодда қобилиятли бола бўлган. Ҳали болалигидаёқ шеърлар ёзган, уй саҳнасида ўз пьесаларини қўйган, фортепианода анча мураккаб куйларни ижро этган. Аммо унинг ота-оналари боладаги санъатга интилишни кўпинча қайтариб турганлар. Музикани жон-дилидан севган ва кучли ирода эгаси бўлган Роберт жуда кўп қийинчиликларни енгиш орқалигина ўз севган санъати билан шуғулланишга муяссар бўлади.

30-йилларда Шуманнинг композиторлик генийси яққол намоён бўлади. У бирин-кетин ўзининг фортепиано учун ёзилган энг яхши, оригинал асарларини ярата бошлайди. «Капалаклар», «Карнавал». «Крейслериана» каби циклли миниатюралари. «Симфоник этюдлар» деб аталган вариациялар цикли, машҳур «Фантазия» асари, учта соната ва бошқа ижодий намуналар шулар жумласидандир.

1834 йилда Шуман Лейпсигда немис музикасидаги ёш, прогрессив йўналишнинг органи «Янги музика журнали»ни ташкил этади. Мазкур журналнинг редактори ва асосий автори ҳисобланган Шуман матбуот орқали музикадаги қолоқлик, санъатга менсимасдан қараш каби прогрессив маданиятга ёт бўлган хатти-ҳаракатларга қарши кураш олиб боради.

1840 йил композитор биографиясига «Қўшиқлар йили» бўлиб кирди. У қисқа вақт ичида 100 дан ортиқ вокаль музика асарлари яратади, 40-йиллар ва 50-йилларнинг бошларида Шуман тўртта симфония, бир қанча камер асарлари, ораториялар ва ягона операси «Геновева»ни яратади.

Композитор 47 ёшида вафот этади. Аммо у ана шу қисқа умри даврида дунё музика маданиятининг муносиб дурдоналари қаторидан жой олувчи асарлар яратди. «Ёшлик ва ҳаракат» — бу Шуманнинг энг севимли шиорларидан бири эди. У яратган музика асарлари ҳам ёшликнинг жўш урган ҳис-туйғуларини ифодалайди. Шуман музикасига Россияда қизиқиш катта бўлган. «Улуғ тўда»га мансуб бўлган композиторлар Шуман ижодини айниқса қадрлаганлар ва пропаганда қилганлар. Бизнинг давримиздаги музика мухлислари ҳам оригинал асарлар ижодчиси Шуман музикасини мароқ билан тинглайдилар.

ФУТБОЛ

„Пахтакор" ўз позициясини мустаҳкамлади

Ўтган душанба куни Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари ўз майдонларида биринчи давранинг сўнгги ўйинини ўтказдилар. Пахтакорчиларнинг бу сафарги рақиби 5-йил «А» классида ўйнаётган «Молдова» (Кишинев) командаси эди.

Учрашув бошиданоқ рақибларнинг ғалаба учун астойдил кураш бошлаганлиги сезилди. Бу курашда меҳмонлар биринчи бўлиб муваффақиятга эришдилар. Улар тошкентлик ҳимоячилар йўл қўйган хатодан фойдаланиб ҳисобни очишди. Шундан сўнг ўйин яна кескин тус олди. Майдон эгалари кўплашиб ҳужумга ўтадилар. Ҳужумларнинг бирида ўзбек футболчилари бурчакдан штраф тўпи тепиш ҳуқуқини оладилар. Бу тўпни Ю. Беляков тепди. Дарвоза олдида турган Г. Красницкий уни дарвозага тепиб киритиб, ҳисобни бараварлаштирди.

Танаффусдан сўнг тошкентликларнинг устунлиги анча сезиларли бўлди. Бир сафар С. Стадник, иккинчи гал И. Тазетдинов (11 метрлик штраф тўпини киритиб) командамизга муваффақият келтирди. Ўйиннинг сўнгги минутлари меҳмонларнинг актив ҳужуми билан ўтди. Лекин пахтакорчилардан А. Козенков, Ю. Юсупов ва айниқса дарвозабон Б. Климовнинг жуда пухта ўйнаши уларга иккинчи голни киритиш имконини бермади.

«Пахтакор» 3:1 ҳисоби билан ғалаба қилиб, турнир жадвалида 8-ўринни мустаҳкам эгаллади. Шу билан мамлакат биринчилиги мусобақаларининг ярми орқада қолди. Тошкентликлар биринчи давра ўйинларининг 3 тасини ютдилар, иккитасини дуранг қилдилар ва беш учрашувда мағлубиятга учраб, 8 очкони қўлга киритдилар. 10 ўйиндан сўнг рақиблар дарвозасига 10 тўп киритиб, ўз дарвозаларидан 19 тўп ўтказиб юбордилар. Шуниси характерлики, «Пахтакор»нинг ҳужумчиси Г. Красницкий бу учрашувларда 7 тўп киритишга муваффақ бўлди. Шу билан у ўзининг иттифоқда энг маҳоратли ҳужумчилардан бири эканлигини кўрсатди.

С. МУСАЕВ.

Редактор: З. ЕСЕНБОЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/VI да **Аида,** 9/VI да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/VI да **Гамлет,** 9/VI да **Фурқат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/VI да ёзги бинода **Хоразм эртаси,** 9/VI да қишки бинода **Нурхон.**

ҚИЗЛАР БАҲОРИ (янги кенг экранли рангли кинокомедия) — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 9 да, 11 да).

Буюк Карузо — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Кабирия тунлари — «ИСКРА» (3-залда кеч соат 9 ва 11 да), КАФАНОВ номли (кеч 11 да).

Мичман Панин — «СПУТНИК» (1-залда,), НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли, (кеч соат 9 да), «УДАРНИК» (кеч соат 9 ва 10-45 минутда), НАВОИЙ номли ёзги, кеч 11 да), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 10 яримда).

Ева ҳақида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН» (ёзги), ПУШКИН номли (кеч 9 ва 10—50 минутда).

Доҳунда (ўзбек тилида) — «ОКТЯБРЬ» (кеч соат 9 ва 10 яримда).

Мистер Икс — НАВОИЙ номли (ёзги, кеч соат 9-15 минутда).

Манана — «ВАТАН» (эрталаб соат 10-20 минутда).

Чегарага қадам қўйиб деганда — «СПУТНИК» (2-залда кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9 ИЮНДА

УЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ

КОНЦЕРТИ

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова,** Эргаш Шукруллаев, Карим Алиев, Радио ва телевидение комитети солисти **Алижон Ҳасанов,** филармония солистлари **Раҳима Ҳакимова, Неъмат Қулабдуллаев, Баҳром Мавлонов, Рихси Баширов, Раббим Ҳамдамов, Ғафур Иноғомов,** VI Жаҳон фестивали лауреати **Фозил Харротов** қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Лойиҳа институти
«УЗГИПРОСЕЛЬЭЛЕКТРО»ГА

электр подстанциялари ёки линияларини лойиҳалашда тажрибаси бўлган **электрик инженерлар** (инженерлар, старший инженерлар ва группа раҳбарлари вазифасида ишлаш учун), **алоқа инженерлари, топография партиялари ва отрядларининг бошлиқлари, топограф техниклар**

керак

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фурқат кўчаси, 124-уй.

Жарариқ кўча, Оҳакчи проезд, 69-уйда турувчи **Мажид Исоқовнинг** Комсомол кўча, Пўлатчи тупик, 33 уйда турувчи Фотима Иброҳимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь райони, 6-участка халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808, 115. Эълонлар бўлими — 28142.

Р 06566. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1612.